

TRANÅS KOMMUN

Riktlinjer för småskalig fastbränsleeldning

Ett problem i dagens samhälle är konsekvenserna av användningen av de fossila bränslena, som till exempel olja och kol. Den mest omtalade konsekvensen är att användningen bidrar till klimatförändringarna.

I Tranås kommuns lokala miljömål, antagna av kommunfullmäktige (2007-08-20, § 122), står bland annat följande:

- Frisk luft
 - "Få ner halterna av bensen, PM_{10} och ozon till nivåer under nedre utvärderingströskeln senast 2008."
 - "Alla fastbränslepannor skall vara miljögodkända senast 2015."

För att kunna uppnå miljömålet Frisk luft, är det viktigt att fastbränsleeldningen sker på bästa möjliga sätt och med bästa möjliga teknik, detta för att sträva efter så låga utsläpp och så hög verkningsgrad som möjligt.

Biobränslen (ved, flis, pellets med mera.) anses vara koldioxidneutrala vid fullständig förbränning och bidrar därför inte till växthuseffekten. Men vid ofullständig förbränning bildas bland annat bensen och metan. Bensen är cancerogent och metan är cirka 20 gånger kraftigare som växthusgas än koldioxid, så det är viktigt att eldningen sker på rätt sätt. Fastbränsleeldningen medför även utsläpp av bland annat stoft, inandningsbara partiklar (till exempel PM_{10}), flyktiga organiska kolväten (VOC) och polyaromatiska kolväten (PAH), vilka kan ge upphov till olägenhet för de närboende.

Bygg- och miljönämnden gör bedömningen att småskalig fastbränsleeldning för uppvärmning är ett bra alternativ till de fossila bränslena, om den utförs i lämpliga anläggningar och på rätt sätt, så att den inte leder till andra miljö- och hälsoproblem. Det är därför viktigt att det finns riktlinjer som reglerar detta.

Krav enligt de lokala föreskrifterna

I de lokala föreskrifterna för att skydda människors hälsa och miljön (antagna av kommunfullmäktige 2007-06-25 § 100), finns ett antal krav som reglerar bland annat fastbränsleeldning.

1. Från och med 2010 får småskalig eldning av fastbränsle för uppvärmning och varmvattenproduktion endast ske i en panna som är miljögodkänd eller försedd med ackumulatortank. Gäller inom område med detaljplan, områdesbestämmelser eller samlad bebyggelse. (Karta över vilka områden som berörs av detta finns i de lokala föreskrifterna.)
2. Till och med 2009 är småskalig eldning av fastbränsle för uppvärmning och varmvattenproduktion i en panna som inte är miljögodkänd eller försedd med ackumulatortank, inte tillåten under tiden 1 juni – 15 augusti, inom område med detaljplan, områdesbestämmelser eller samlad bebyggelse.
3. Bränslet som används ska förvaras torrt och vid eldning ska lufttillförseln vara god. Eldning av hushållsavfall, plast, målat eller tryckimpregnerat virke, spånskivor eller liknande material är inte tillåten.

Generella riktlinjer

- Alla som eldar ska eftersträva att elda på ett sådant sätt att det ger minsta möjliga miljöpåverkan.
- Fastbränsleeldning inom tätbebyggt område ska ske med försiktighet och med hänsyn till närboende.
- Eldning är endast tillåten med bibränsle som inte är behandlat (målat, rötbehandlat/impregnerat, oljebehandlat och så vidare).
- Endast torrt bibränsle får eldas, vilket innebär att veden får ha en maximal fukthalt på 25 %, alternativt att förädlat bränsle används, till exempel pellets, briketter eller flis. Veden ska torka minst en vår- och sommarsäsong för att få denna fukthalt. Förvaring av veden ska ske under tak (ej presenning) så att veden förblir torr. Ett förvaringsutrymme inomhus som rymmer bränsle för minst en vecka bör finnas.
- All eldning ska ske med en så fullständig förbränning som möjligt, genom god lufttillförsel och hög temperatur. Pyreldning är inte tillåten.
- Vid nyinstallation eller byte av eldningsutrustning får endast miljögodkänd¹ eldstad och typgodkänd skorsten installeras. Rådgör med skorstensfejarmästaren innan installationen sker.
- Vid ny- eller ombyggnation av en eldstad är det viktigt att den görs på ett korrekt sätt och att rökaskanalen är anpassad till den nya eldstaden.
- Vid nyinstallation av en anläggning för fastbränsleeldning är det viktigt att tänka på var den är lokaliserad och hur den är tänkt att användas, för att undersöka hur den kan påverka eventuella grannar. Detta är särskilt viktigt vid installation inom tätbebyggt område.
- Inom Tranås kommun finns det vissa områden som anses vara särskilt känsliga för eldning eller där klagomål ofta förekommit. Områdena redovisas i tabellen nedan. Miljö- och hälsoskyddsavdelningen ska alltid kontaktas i samband med bygganmälan, innan nyinstallation av eldstad sker inom dessa områden.

Tabellen visar vilka områden som bedömts vara extra känsliga för eldning eller där klagomål förekommit.

Område	Berörda gator
Hubbarp	Torggatan, Mårdavägen
Fröafall	Decembergatan, Junigatan, Februarigatan
Junkaremålen	Lövsångargatan, Storspovsgatan, Sälggatan, Lindgatan, Trastgatan, Domherrestigen, Plogvägen
Bäck	Smultronstigen, Blåbärsstigen
Åsvallehult	Vriggebovägen, Söderlingsgatan, Södergatan, Genvägen
Tostås	Vårbruksgatan

¹ Med miljögodkänd menas i dessa riktlinjer att anordningarna klarar utsläppskraven i Boverkets byggregler.

Riktlinjer för fastbränslepanna²

- Vid nyinstallation samt vid byte av panna avsedd för fastbränsleledning får endast miljögodkänd panna med ackumulatortank installeras. För pelletsbrännare med automatisk bränslematning är ackumulatortank inget krav (se även lokala föreskrifter).
- Befintlig icke miljögodkänd panna avsedd för fastbränsleledning ska kompletteras med ackumulatortank senast utgången av 2009. Om möjligt ska sådan fastbränslepanna förses med keramisk insats eller annan godkänd teknik i syfte att höja energiuttaget och minska utsläppet av rökgaserna (se även lokala föreskrifter).
- Om pannan för fastbränsleledning inte kan kopplas till ackumulatortank eller förses med annan teknik så att gällande utsläppskrav inte överskrids, får eldning endast ske vid krissituation såsom vid störningar i distributionsnätet av olja/el, från och med 2010.
- Pellets och briketter ska uppfylla kraven enligt svensk standard (SS187120). Bränslet ska vara anpassat till den aktuella pannan.

Riktlinjer för lokaleldstäder³

- Lokaleldstäder ska betraktas som en sekundär värmekälla och får inte installeras för att ersätta all annan uppvärmning.
- Eldning under sommarperioden (1 maj – 30 sept.) bör undvikas.
- Eldning i lokaleldstäder bör endast ske högst två gånger per vecka och högst fyra timmar per tillfälle.⁴
- Befintlig lokaleldstad ska ersättas med miljögodkänd eldstad alternativt förses med katalytisk avgasrening eller annan godkänd teknik före utgången av 2014.

² Används som primär uppvärmningskälla.

³ Till exempel. kaminer, spisinsatser och öppna spisar i byggnader som främst värms upp med annan anordning.

⁴ Gäller inte för tunga eldstäder som kakel- och täljstensugnar.

Tänk på att...

Bygganmälan krävs vid nyinstallation av en eldstad och vid större förändringar av befintlig eldstad, till exempel byte av typ av eldstad, byte av bränsleslag, byte eller ändring av skorsten. Bygglov krävs om byggnadens yttre förändras avsevärt och fastigheten ligger inom område med detaljplan.

Vid alla ombyggnader (även de som inte kräver bygglov) är det mycket viktigt att samråda med skorstensfejarmästaren och få godkännande därifrån. Olämpligt utförda åtgärder kan leda till ökad risk för brand och andra olyckor. Vid ny- eller ombyggnation ska eldningsutrustning och röckanal besiktigas av skorstensfejarmästaren.

Observera att för installation av ackumulatortank eller annan väsentlig ändring av panna avsedd för vedeldning, krävs godkännande av sotningsväsendet.

En lokaleldstad är endast anpassad för att värma upp det rum som den står i och är inte konstruerad för att värma upp ett helt hus.

Om fastbränsleeldningen utgör en olägenhet kan Bygg- och miljönämnden meddela eldningsförbud. Detta gäller även om eldningsanordningen är miljö- och brandgodkänd och nämnden tidigare har godkänt anläggningen.

Elda rätt

I de fall som fastbränsleeldning upplevs som ett problem kan det oftast härledas till någon eller några av följande orsaker:

- Omodern teknik,
- Felaktig användning,
- Felaktig installation,
- Dåligt bränsle,
- Olämplig placering eller olämpliga terrängförhållanden i kombination med mekanisk tilluft hos närboende.

Av dessa saker är de vanligaste problemen felaktig användning och dåligt bränsle, vilka också är de som är lättast att åtgärda. För att minska utsläppen från fastbränsleeldning så är det viktigt att den sker på ett korrekt sätt. Tänk på följande när du eldar:

- För upptändning i lokaleldstad bör man använda tändblock eller tändpapper och tunna torra stickor för att tända elden.
- Se till att elden snabbt tar fart.
- Se till att tillufts- och rökgasspjällen är öppna under hela tiden som du eldar. Stryps spjällen får du ofullständig förbränning med stora utsläpp och pyreld som följd, vilket på sikt ökar risken för soteld.
- Använd bara torr ved.
- Lägg in veden så att det finns luft mellan vedbitarna.
- För att det ska brinna bra och jämnt bör veden också vara likartad till storleken.
- Kontrollera att röken är färglös under pågående eldning, god förbränning ger vanligtvis ofärgad rök och ibland vit rök kalla vinterdagar.
- Kontrollera askan, den blir ljusgrå och flyktig när du eldar på rätt sätt.
- Följ drift- och skötselinstruktioner.
- Sota regelbundet.
- Tänk på brandsäkerheten. Ha brandsläckare tillhands och installera brandvarnare. Råd för att minska brandrisken finns hos Räddningstjänsten på Tranås kommuns hemsida.